

ชื่อเรื่อง	DMA:Dimethylamphetamine
ผู้แต่ง	นางสาวศรัณยา ชวนิชย์
ปีที่เผยแพร่	2551
การเผยแพร่	รูปเล่ม
สถานที่จัดเก็บ (กรณีเอกสารวิชาการ)	ศูนย์วิทยบริการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

DMA : Dimethylamphetamine

สถานการณ์การแพร่ระบาดของสารเสพติดทั้งในและต่างประเทศ นับวันจะพบว่ามีการใช้สารเคมีชนิดใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้น ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่สังเคราะห์ขึ้นเพื่อใช้ทดแทนสารเสพติด หรือเพื่อให้เกิดฤทธิ์กระตุ้นประสาท หลอนประสาท หรือทำให้เกิดอาการเคลิบเคลิ้ม ซึ่งสารเคมีบางชนิดอาจมีการค้นพบมานานแล้ว แต่เมื่อมีการนำมาใช้ในทางที่ผิด ก็สามารถสร้างปัญหาต่อสังคมอย่างมาก เช่น แอมเฟตามีน ในอดีตมีการนำมาใช้ทางการแพทย์ ใช้รักษาโรคสมาธิสั้น ฯ ซึ่งภายหลังผู้ลักลอบผลิตมีการสังเคราะห์สารแอมเฟตามีน เกิดเป็นสารชนิดใหม่คือเมทแอมเฟตามีน ทำให้มีฤทธิ์กระตุ้นประสาทและหลอนประสาทมากขึ้น ไม่มีการใช้ในทางการแพทย์ โดยการแพร่ระบาดก่อปัญหาให้ทั่วโลก ในประเทศไทยปัญหาการแพร่ระบาดของเมทแอมเฟตามีน หรือยาบ้า ได้สร้างปัญหาเป็นอันดับหนึ่งของประเทศมาหลายปี แต่ในต่างประเทศกลับนิยมเสพเมทแอมเฟตามีนในรูปสารบริสุทธิ์ หรือเรียกว่า ไอซ์ ดังนั้นเมื่อความต้องการเสพมีมากขึ้น ราคาจึงสูงมากขึ้นด้วย ประกอบกับมาตรการลงโทษตามกฎหมายทุกประเทศมีความรุนแรง กลุ่มผู้ลักลอบผลิตจึงหันไปหาสารเคมีชนิดใหม่ๆ ที่จะมาทดแทนเมทแอมเฟตามีน โดยหวังว่าจะรอดพ้นการลงโทษตามกฎหมายได้ ซึ่งบังเอิญพบว่ามีสารชนิดหนึ่งที่เป็นสารเจือปน (Impurities) ที่เกิดจากกระบวนการผลิตเมทแอมเฟตามีน หรือเกิดจากการทำปฏิกิริยาที่ไม่สมบูรณ์ในกระบวนการผลิตเมทแอมเฟตามีน นั่นคือสารไดเมทิลแอมเฟตามีน (Dimethylamphetamine) หรือมีชื่อเรียกทั่วไปว่า DMA ด้วยรูปลักษณะภายนอกที่คล้ายคลึงกับเมทแอมเฟตามีน หรือไอซ์อย่างมาก คือมีลักษณะเป็นผลึก หรือเป็นผง มีสีขาว หรือเหลือง และนอกจากนี้สารชนิดนี้ยังสามารถมีฤทธิ์กระตุ้นประสาทได้อีกด้วย แม้ว่าจะน้อยกว่าเมทแอมเฟตามีนและแอมเฟตามีน อีกทั้งยังออกฤทธิ์ได้ช้ากว่า แต่เมื่อผู้เสพได้รับสารชนิดนี้เข้าสู่ร่างกาย ร่างกายจะสามารถเปลี่ยนสารนี้ให้กลายเป็นเมทแอมเฟตามีนและแอมเฟตามีน ทำให้ในปัจจุบันพบว่ากลุ่มผู้ลักลอบผลิตมีเจตนาผลิตสารไดเมทิลแอมเฟตามีนขึ้น แล้วนำมาหลอกลวงขายในลักษณะเดียวกับไอซ์ ในราคาเดียวกันอีกด้วย โดยเหตุการณ์นี้พบได้ในหลายๆประเทศ รวมถึงประเทศไทย โดยเริ่มมีข้อมูลการแพร่ระบาดของสารชนิดนี้ตั้งแต่ปี 2549 ซึ่งได้สร้างความสับสนแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จับกุมเป็นอย่างมาก จากความไม่ชัดเจนของการควบคุมตามกฎหมาย จึง

อาจมีผลทำให้ผู้กระทำความผิดรอดพ้นการถูกลงโทษตามกฎหมาย และกลุ่มผู้ลักลอบผลิตและผู้ค้าต่างอาศัยช่องว่างทางกฎหมายนี้ จึงพบว่ามีการแพร่ระบาดของสารชนิดนี้เพิ่มมากขึ้น โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จับกุมเองก็เข้าใจว่าเป็นไอซ์ แต่เมื่อมีการตรวจวิเคราะห์กลับพบว่า เป็นสารโดเมทิลแอมเฟตามีน ซึ่งชื่อของสารนี้มีได้ถูกระบุว่าเป็นวัตถุออกฤทธิ์ ตามพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 หรือยาเสพติดให้โทษ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 จึงทำให้เกิดความสับสนกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ แต่เมื่อพิจารณาจากคุณสมบัติทางเคมีและสูตร โครงสร้างอย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้ว พบว่า สารโดเมทิลแอมเฟตามีน เป็นไอโซเมอร์ของเอ็น-เอทิล-แอมเฟตามีน (N-ethylamphetamine) ซึ่งเป็นวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 2 ลำดับที่ 6 ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 97 (พ.ศ. 2539) เรื่อง ระบุชื่อและจัดแบ่งประเภทวัตถุออกฤทธิ์ ตามความในพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 โดยข้อ 2 (2) ของประกาศฯ ฉบับดังกล่าว ระบุว่าวัตถุออกฤทธิ์ที่ระบุในประกาศนี้ ให้รวมถึง isomer ใดๆ ของวัตถุออกฤทธิ์ดังกล่าวด้วย ยกเว้น isomer อื่นของวัตถุออกฤทธิ์ที่ได้ระบุตัว isomer นั้นๆ เป็นวัตถุออกฤทธิ์ไว้แล้ว ดังนั้นสารชนิดนี้จึงถูกควบคุมเป็นวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 2 ตามพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 ด้วย แต่เนื่องจากความไม่ชัดเจนของกฎหมายดังกล่าว กองควบคุมวัตถุเสพติด กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จึงร่วมกันพิจารณาปรับระดับการควบคุมเฉพาะสารโดเมทิลแอมเฟตามีน จากวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 2 ไปเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ซึ่งเป็นการควบคุมในระดับเดียวกับเมทแอมเฟตามีนและแอมเฟตามีน เนื่องจากสารชนิดนี้สามารถออกฤทธิ์กระตุ้นระบบประสาทได้ และเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายแล้ว มีการเปลี่ยนแปลงกลายเป็นเมทแอมเฟตามีนและแอมเฟตามีนได้ และไม่พบว่ามีข้อมูลการใช้ในทางการแพทย์ จากมาตรการดังกล่าวจะช่วยลดปัญหาที่เกิดจากความไม่ชัดเจนของกฎหมายได้ ซึ่งขณะนี้ อยู่ระหว่างขั้นตอนการออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้มีผลบังคับใช้ตามกฎหมายต่อไป

นอกจากมาตรการทางด้านกฎหมายแล้ว ควรมีมาตรการการเฝ้าระวัง ป้องกันปัญหาการแพร่ระบาดของสารชนิดใหม่ๆ ที่อาจผลิตขึ้นเพื่อนำมาใช้ทดแทนสารเสพติด หรือหลีกเลี่ยงกฎหมาย เช่น ประชาสัมพันธ์ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทั้งฝ่ายปราบปรามและหน่วยตรวจวิเคราะห์ได้รับทราบถึงข้อมูลสารที่อาจนำมาใช้ทดแทนสารเสพติด อาทิ ชื่อของสาร ลักษณะทางกายภาพ วิธีการตรวจวิเคราะห์ และอาการแสดงที่เกิดขึ้นจากการใช้ รวมทั้งหากหน่วยงานใดได้พบสารชนิดใหม่ๆ ที่อาจมีผลนำมาใช้ทดแทนสารเสพติด หรือมีแนวโน้มว่าจะมีปัญหา ควรแจ้งเตือนให้หน่วยงานอื่นๆ ได้รับทราบ เพื่อร่วมมือกันสกัดกั้นปัญหาที่อาจเกิดขึ้นต่อไป